RAPORT EDUCAȚIONAL

LUNA OCTOMBRIE 2018

Influența mediului familial asupra dezvoltării copilului

Copilul, ca adult în devenire şi nu ca adult în miniatură, posedă însuşiri specifice datorate în primul rând vârstei şi apoi faptului că fiecare individ al speciei umane este unic, însuşiri care se vor transforma în comportamente adaptate sau inadaptate, în funcţie de calitatea influenţelor exercitate asupra lui. Deprinderile cu care copilul se naşte şi se dezvoltă sunt influenţate de anumite experienţe, pe măsură ce acesta se maturizează, iar vulnerabilitatea sau vivacitatea înnăscută a lui interacţionează cu caracterul facilitator al mediului înconjurător.

Un mediu puternic facilitator este acela unde copilul are părinţi iubitori şi sensibili şi este prevăzut cu experienţe bogate şi stimulatoare, astfel încât consecinţele favorabile vor apărea în cazul acestui tip de mediu ambiental, în timp ce copilul crescut într-un mediu sărac emoțional, nesatisfăcător va trăi un dezavantaj enorm.

Mediul familial este cel mai direct legat de dezvoltarea armonioasă a copilului, având rol decisiv în devenirea copilului, iar în condiţiile în care satisface permanent nevoia de suport afectiv şi pe cea de protecţie şi oferă premisele pe baza cărora se vor structura modelele psihologice şi sociale, va reuşi să valorifice total potenţialul biologic al copilului. Este sistemul în care copilul are experienţe, observă modele sau pattern-uri de activităţi şi interacţiuni, se dezvoltă în cadrul raporturilor dintre membrii familiei.

Rolurile pe care le îndeplinesc părinţii, în principal afective şi comunicaţionale şi mai ales prin intermediul mamei, creează condiţiile ulterioare de acţiune ale educatorilor, ale celor ce vor influenţa, la rândul lor, dezvoltarea ulterioară a copilului. Importanţa acestor roluri rezidă din faptul că fiinţa tânară îşi însuşeşte tot ceea ce observă în jurul său, manifestările sale de comportament fiind replici la modelele de comportare, tipurile de acţiune şi de comunicare realizate în familie, astfel încât conduitele copilului vor fi dependente de valorile, trebuinţele şi normele pe care le manifestă părinţii, ca principali arhitecţi ai fiinţei sociale a copilului.

Părinţii au rolul de a modela, pentru el, realitatea obiectivă, selectând aspectele care vor fi transmise, constituindu-se ca un filtru între copil şi realitate şi îi asigură, prin răspunsurile lor, cadrele optime pentru a se dezvolta şi învăţa. Intervenţia părintelui ca factor de dezvoltare ajută copilul să-şi dezvolte deprinderi adecvate de interacţiune socială în primul rând prin satisfacerea nevoilor fizice şi emoţionale, prin pregătirea terenului pentru comunicare, permiţându-i să încerce lucruri de care încă nu este capabil, adaptând o activitate specifică, astfel încât să-i poată face faţă şi, în special, acţionând ca bază de date pentru copil, fapt care îl ajută pe acesta să-şi organizeze informaţia şi să elaboreze planuri.

Sociabilitatea, ca trăsătură ce are capacitatea de a facilita adaptarea, se dezvoltă prin unificarea a numeroase deprinderi specifice, care au aceeaşi semnificaţie adaptativă generală pentru persoană, asfel încât sociabilitatea se structurează în funcţie de condiţiile mediului exterior. Copilul preşcolar manifestă o intensă sociabilitate, o puternică dorinţă de contact social, dar el nu este sociabil în general ci învaţă, prin unităţi specifice de învăţare, să ajungă la un comportament adaptativ şi expresiv.

În psihologie, procesul de socializare a copilului este privit ca un aspect esenţial al dezvoltării personalităţii, cercetările în această direcţie bazându-se pe teoriile unor personalităţi marcante ca L.S. Vîgotski, J. Piaget. H. Wallon, fiecare axându-se pe anumite aspecte ale socializării copilului. L.S. Vîgotski scoate în evidenţă faptul că socializarea este o permanentă confruntare a copilului cu mediul său social în care el învaţă limba, ajungând astfel la socializarea gândurilor şi ideilor sale.

J. Piaget accentuează rolul cunoaşterii patrimoniului psiho-ereditar în evaluarea rezultatelor obţinute şi a celor urmărite în procesul de socializare, deoarece datorită caracteristicilor ereditare ale copilului, “procesul socializării nu se reduce la a fixa anumite amprente pe o tabula rassa”. Totodată, Piaget afirmă realizarea socializării prin interacţiuni, spontane sau dirijate, dintre om-om şi om-obiect, un rol important deţinându-l conexiunile cu mediul. Socializarea cuprinde, în echilibru, cele două procese de acomodare la mediu, când i se cere să respecte reguli şi norme şi asimilare a mediului, dimensiuni al căror echilibru condiţionează o socializare constructivă, construită pe etape. ***Pentru că fiecare etapă are ca suport achiziţiile celei anterioare, dacă o etapă nu este parcursă, următoarea nu poate fi bine formată şi atunci se ajunge la comportamente deviante.***

Se poate afirma astfel că evoluţia copilului este marcată de interacţiunile între el, ca individ în dezvoltare şi ceilalţi, de interesul pe care începe să-l arate faţă de alţii, cu care descoperă că poate acţiona împreună.

Rolul primordial, în această evoluţie, îl are mediul familial, părinţii, familia imediată. Ulterior, grădiniţa va asigura lărgirea experienţei personale, dar mai ales condiţiile unei activităţi sociale bogate, variate, în care şi prin care copilul va reuşi să preia iniţiativa contactului social mai frecvent, poate, decât adultul, va elabora relaţii de încredere în ceilalţi şi va conştientiza locul şi rolul său în cadrul colectivităţii.

ACTIVITĂŢI

VIAŢA PRACTICĂ

Activitățile din această arie au rolul de a ajuta copilul să se adapteze vieții, să fie parte din cultura sa și să facă activitățile pe care adultul le face (să îngrijească mediul, să se îngrijească pe sine, să se adapteze regulilor sociale, să aparțină unei comunități, etc).

Îngrijire personală

Scop direct

- Dezvoltarea concentrării
- Dezvoltarea coordonării
- Dezvoltarea independenței
- Grija față de sine

Vârsta:

- Incepand cu 2,5 ani

Spălarea mâinilor

Scop direct

- Dezvoltarea concentrării
- Dezvoltarea coordonării
- Dezvoltarea independenței
- Grija față de sine

Vârsta:

- Incepand cu 3 ani

ARIA SENZORIALĂ

Prin intermediul simțurilor, copilul cunoaște lumea exterioară. Felul în care el înțelege informațiile pe care le primește din mediu este în legatură directă cu dezvoltarea simțurilor acestuia; de aceea, pentru mediul montessorian dezvoltarea simțurilor este prioritară.

Materialele din Aria Senzorială au drept scop și clarificarea informațiilor pe care copilul deja le-a acumulat. Prin intermediul simțurilor, copilul intră mai întâi în contact cu lumea concretă, astfel materialele montessori din aria senzorială îl ajută pe copil în primul plan de dezvoltare (0-6 ani) pentru a-și rafina simțurile și a înțelege abstractizările.

Cilindrii cu mâner

Scop direct

• discriminarea dimensiunilor

Scop indirect

• Pregătire pentru scris

• Rafinarea mișcărilor voluntare

• Pregătire pentru matematică.

Vârsta:

• de la 2.5 ani

Hărțile puzzle

Scop direct

• Recunoașterea vizuală a continentelor și a formei țărilor dintr-un continent

• Să-l ajute pe copil să învețe numele continentelor, orașelor si țărilor

Scop indirect: —

Vârsta:

• 3,5 – 4 ani

ARIA DE LIMBAJ

Dr. Montessori a fost convinsă că educaţia începe la naştere şi că primii ani din viaţa unui copil, fiind cei care-l şlefuiesc pe acesta cel mai mult, sunt şi cei mai importanţi, atât fizic cât şi mental. Ea a simţit că în aceşti primi ani, copilul are aşa numitele “perioade senzitive” în timpul cărora este în mod particular receptiv la anumiţi stimuli. Această receptivitate către anumite lucruri durează doar atât cât necesitatea respectivă este împlinită.

Ea vorbea despre importanța limbajului în dezvoltarea armonioasă a copilului mic pe toate planurile: fiziologic, neurologic, emoțional, comportamental și mai ales social.

Dacă ne gândim la mintea absorbantă și limbaj, devine clar că un copil nu învață limbajul, ci absoarbe limbajul. Conform cercetărilor Mariei Montessori, copilul este într-o “perioadă senzitivă” pentru limbaj de la naștere până în jurul vârstei de 7 ani. În această perioadă, copilul are o înclinație deosebită spre limbaj, pe care cu ajutorul minții absorbante îl asimilează în mod natural.

Literele din glaspapier

Scop direct

• Pregătirea mâinii pentru scrierea pe hârtie și în spații mai mici

Scop indirect

• Dezvoltarea scrierii creative și a citirii complete

Vârsta:

• 4 ani și peste

Cartonașe clasificate

Scop direct

• Dezvoltarea vocabularului

Scop indirect

• Pregătirea pentru citirea creativă

Vârsta:

• de la 3 ani

ARIA MATEMATICĂ

Copiii din mediul Montessori au primit pregătire indirectă pentru matematică: măsurare de lichide, șervetele (pregătire pentru geometrie), secvențialitate/succesiune, codul de culoare de la viața practică îi ajută să se orienteze și în culorile de la matematică, materiale așezate de la simplu la concret, precizia materialelor, sistemul zecimal integrat în materialele de senzorial, corectititudinea matematică a materialelor, barele roșii sunt pregătire pentru barele de numărat → copiii au o așteptare: lucrurile să se întâmple într-o anumită ordine.

Când copilul începe matematica, mintea și mâinile lui au fost pregătite și e gata pentru aceste activități complexe.

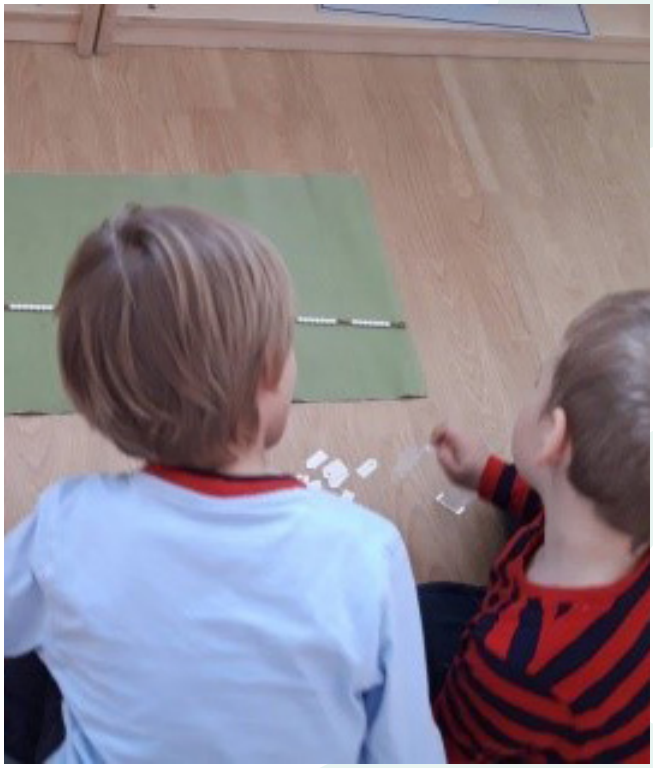

Lanțurile lungi

Scop direct

- Exersarea numărării
- Consolidarea cunoștințelor copilului despre numărare
- Oferirea unei impresii senzoriale a diferenței dintre 102 și 103

Scop indirect

- pregătire pentru ridicarea la pătrat și la cub

Vârsta:

- +5 ani

Bare numerice si jetoane

Scop direct

- Înțelegerea si asocierea numărului cu cantitatea corespunzătoare

Scop indirect

—

Vârsta:

- de la 4 ani

ARTĂ

Arta reprezintă o modalitate prin care omul își exprimă ideile și sentimentele. Uneori ne folosim de artă pentru a comunica, astfel în clasa Montessori, prin artă se încurajează exprimarea sinelui.

În clasa Montessori, copilul intră în contact cu diverse texturi, deci acestea se pot vedea și ca materiale de senzorial, de viață practică și limbaj.

Materialele de artă trebuie să fie tratate la fel ca celelalte, să fie de calitate, aranjate pe raft cu grijă, într-o anumită ordine.

Realizarea unei brățări

Realizarea unui colaj

EVENIMENTELE LUNII OCTOMBRIE

La mulți ani, Lucas și Horia!

Luna Octombrie a fost presărată cu momente frumoase, printre care și zilele de naștere ale lui Lucas si Horia. La mulți ani fericiți, dragii noștri, și ne bucurăm că faceți parte din comunitatea Bambini2.

Totodată, am vizitat și Casa Experimentelor, unde copiii au putut interacționa cu exponatele ştiinţifice și au putut face și observa experimente. A fost o zi frumoasă, interesantă, care ne dorim să devina un eveniment anual, dându-le astfel ocazia copiilor, de a face observații asupra aceluiași mediu în diverse stadii de dezvoltare cognitivă.

O imagine cât 1000 de cuvinte!

„While we try to teach our children all about life, Our children teach us what life is all about."
Angela Schwindt

Cu drag,

Diana și Andreea